

Waar ik met veel plezier op terugkijk?

In het interview dat Christiaan Scheen met mij had (zie *Samenklank* 7/1 [2019], 1) ging het vooral over de vraag hoe ik mijn toekomst zie, in mijn laatste hoofdartikel blik ik graag terug. Al eerder deed ik dat uitgebreid op de seniorendag op vrijdag 15 maart 2019. In deze terugblik beperk ik mij tot de beantwoording van de vraag 'waar kijk je met plezier op terug?'

Het jeugdwerk in Lekkerkerk

Dan moet ik in Lekkerkerk beginnen waar ik 6½ jaar heb gestaan, van begin maart 1985 t/m half oktober 1991, met een 0,6 fte aanstelling. Waar ik dan met veel plezier aan terugdenk, zijn vooral de vele activiteiten met en voor jeugd- en jongeren. (1) Met regelmaat organiseerden we jeugddiensten, die ik samen met zeer enthousiaste jongelui voorbereidde, altijd in een buitengewoon prettige sfeer. Vaak over maatschappelijke

thema's als armoede, gerechtigheid en het milieu. (2) Samen met de leiding van de kindernevendienst organiseerden we op zijn twee minst twee keer in het jaar een kinderdienst. De dienst over de blinde Bartimeüs staat me nog zo voor de geest, waar alle kinderen bij binnenkomst in de kerk een blinddoek voor kregen, en een plaats in de kerk moesten zoeken. (3) De jongerenkatechese werd in die tijd al gegeven door gemeenteleden, maar de toerusting van de katecheten was aan mij

voorbehouden. Wat was er een materiaal voor handen in die tijd, zowel van protestantse kant, met het Catechetisch Centrum in Kampen! Maar ik maakte ook graag gebruik van het rooms-katholieke materiaal van het Hoger Katechetisch Instituut uit Nijmegen, dat nauw aansloot bij de geest van die tijd. Heerlijk vond ik het om zelf aan de jongeren van 16 en ouder katechese te geven. Er ontstaat een intense band tussen mij en de jongeren. Daaraan zal ook de jongerenreis naar Hostalkova in Tsjecho-Slowakije, onze partnergemeente achter het IJzeren Gordijn, hebben meegeholpen (4) Lekkerkerk kende nog een startweek halverwege september, met ook daarin veel activiteiten voor de jeugd, met logeerpartijen in het Loetbos en een nat pak voor de dominee, omdat hij in het donker de sloot niet zag. (5) Een bijzonder gebeuren was ook het proces dat ik begeleidde rond kinderen aan het avondmaal. Een hot issue in de tijd dat ik aan het predikantschap begon. Ik begon met een commissie waarin bijna iedereen tegen was, maar eindigde zo'n drie jaar later na diverse themadiensten, gemeenteavonden en gespreksbijeenkomsten met een ontroerende kerkdienst waarin heel wat kinderen voor het eerst aan het avondmaal deelnamen na in de periode daaraan voorafgaand kinderkatechese te hebben ontvangen. Het was een prima plek voor een beginnend predikant, waar ik als vrijgezel binnenkwam, maar er getrouwd en met kat en auto uit wegging.

Bethelkerk: de wijk van de altijd nieuw grijzen

In oktober 1991 begon ik mijn werk in wat toen Wijk B van gereformeerd Loosduinen was. Een eigen kerk had ik niet. Ik preekte de ene zondag in de Ontmoetingskerk en de andere keer in de Petrakerk. Het SoW-proces, waar ik met plezier mijn steentje aan heb

bijgedragen, had tot gevolg dat al snel de Bethelkerk mijn wijkkerk werd. Bijzonder fijn vond ik het dat het vormingswerk ook aan hervormde zijde grote aandacht genoot. Het grootste deel van Wijk B ging gaarne mee naar de nieuwe kerk. We werden een hechte gemeenschap, waarin veel gebeurde. Aan startzondagen echter deden we niet. Dat had ook weinig zin. In een kerk met altijd nieuwe grijzen is in september iedereen met vakantie. Een grootse zondag voor de Bethelkerk was de gemeentezondag, eerst in januari, later in februari. Met Co Ruitenbergh als voorzitter van de commissie Vorming en Toerusting kon je er wel van op aan dat het goed georganiseerd werd. Zondagen met wisselende thema's. De ene keer ging het over het sociale gezicht van de kerk, de andere keer over de Psalmen onder de titel 'van klacht tot kracht', een derde keer over de verhouding tussen individu en gemeenschap, en weer een andere keer over de zeven werken van barmhartigheid. Thema's die vaak, maar niet altijd aansloten op het jaarthema. Op die manier, met een jaarthema, werkte ik al in Lekkerkerk. Dat gaf afwisseling, maar zorgde ook voor een structuur. Het bepaalde kringwerk, de gemeentezondag, groothuisbezoek en leidde tot themadiensten waarin aspecten van het jaarthema aan de orde kwamen.

Naast de gemeentezondagen kijk ik met veel plezier terug op de senioredagen, met Ineke van Niekerken als voorzitter van de voorbereidingscommissie. 's Morgens een inleiding, altijd door een van de eigen predikanten, daarna een bespreking aan de hand van een aantal vragen, een vrolijk intermezzo vlak voor de lunch, en na de lunch nog een vrolijk onderdeel. De thema's? In 2000 'Gedenken van de gestorvenen is praten met de levenden', in 2004 'Zijn er ook engelen om ons heen?' in 2009 'De kunst van het ouder worden' om in 2013 te eindigen met 'Bethel in de Bijbel'. Het kwam tot intense gesprekken, we aten gezellig met elkaar en er was vrolijkheid, niet in het minst wanneer Kees Posthumus een cabaretvoorstelling gaf. Een gebeuren waar ik ook graag aan deelnam, waren de Open Maaltijden in het winterseizoen. Prachtig als je zo als kerk bijeen kan komen. Vandaaruit bedachten we het plan om op Eerste Kerstdag een kerstmaaltijd te organiseren. Dat was zeker de eerste keren een groot succes, dat vooral te danken was aan degenen die het fonduegebeuren voorbereidden: Fie Slagter, Frederiek Warners en Mirjam Schouten.

Een gebeuren voor heel Loosduinen, later voor heel Zuidwest, waren de studiedagen, iets waar ik met buitengewoon veel plezier op terugkijk. We begonnen in 1993 met een studiedag over het boek van Harry Kuitert, dat toen heel erg in de belangstelling stond: 'Het Algemeen Betwijfeld Christelijk Geloof'. Heel veel belangstelling vanuit heel Den Haag was er voor de studiedag over het eerste deel van 'Het verhaal gaat' van Nico ter Linden (1997) en voor die over de Gnostiek (2000). De laatste studiedag was in 2013 over 'De protestantse erfenis'. Ik heb dat steeds buitengewoon inspirerende dagen gevonden. Leuk ook om die samen met collega's voor te bereiden.

De periode Bethelkerk sluit ik af met drie bijzondere momenten: (a) De viering van het 70-jarig bestaan van de Bethelkerk op zondag 21 december 2008. Wat zie je op foto's daar iedereen genieten! (b) Mijn 25-jarig ambtsjubileum en tegelijkertijd gemeentezondag met als thema 'Als het visioen ontbreekt' op zondag 7 maart 2010 in een bepaald roerige tijd, (c) De indrukwekkende sluiting van de Bethelkerk op zondag 16 juni 2013. Met de leden van deze kerkelijke gemeente is er een bijzondere band ontstaan. Dat zal niet verbazen, als je daar tweeëntwintig jaar hebt gestaan.

De laatste zes jaar in de Bosbeskapel

Ik had er toch wel behoefte aan om mijn overgang als predikant naar de Bosbeskapel te markeren. Dat gebeurde in een bijzondere dienst op zondag 14 juli 2013, waarin Jan Eikelboom mij aan de Bosbeskapelgemeente verbond en waarin we als teken van overgang een rododendron vanuit de Amadeushof in de tuin van de Bosbeskapel plaatsten. De

gemeente van de Bosbeskapel was al eerder, op de zondag direct na de sluiting van de Bethelkerk, op een bijzondere wijze binnengehaald: wij mochten als eersten een plekje in de kerk uitzoeken. Dat gebeurde later op dezelfde wijze met de mensen van de Valkenbosgemeente. Mijn keuze voor de Bosbeskapel was mede bepaald door het feit dat men hier altijd een sterk ontwikkeld vormingsaanbod heeft gehad. Jammer vond ik het wel dat ik met mijn leerhuis niet goed

aansluiting kreeg, maar ik kijk wel weer met veel plezier terug op de drie laatste kringen: (1) over het boek van Martha Nussbaum 'Woede en vergeving', (2) over het boekje van Frits de Lange 'Heilige onrust' en de serie over de laatste 'Jezus'-boeken. Met veel plezier ben ik ook een aantal jaren coördinator geweest van de werkgroep Vorming en Bezinning. Vooral het schrijven van een beleidsplan en het maken van de activiteitenkrant heb ik leuk werk gevonden.

Als bijzonder heb ik in 2018 het geven van belijdeniskatechese ervaren, temeer omdat belijdenis doen van jongeren in deze tijd bepaald geen vanzelfsprekendheid meer is. Op de pinksterdienst op zondag 20 mei 2018 in de Abdijkerk kijk ik met veel voldoening terug. Nieuwe uitdagingen had ik als predikant steeds nodig, tot op het laatst. Ik vond in mijn laatste jaar een nieuwe manier om een bijbelverhaal aan de orde te stellen, een lijn die liep via de kunst. Aan het maken van deze beeldmeditaties heb ik buitengewoon veel plezier beleefd. Ik kreeg er ook veel positieve reacties op: mensen die het leuk vonden dat je aan een kerkdienst eens een hele andere invulling gaf.

Achtentwintig jaar heb ik in Den Haag gestaan. Dan bouw je met mensen een band op, met veel mensen. Ik heb het altijd als een voorrecht ervaren dat mensen hun leven, hun geloof en alles wat daarbij komt kijken, zo met je delen. Ik kijk dan ook in dankbaarheid terug, en zeg mijn gemeenteleden dank voor het vertrouwen dat ze in mij hebben gesteld. Ik wens hen al het goede toe.

Nico Riemersma

Dit artikel verscheen in 'Samenklank', het kerkblad van de Protestantse Wijkgemeente Den Haag-Zuidwest 7/2 (2019), 3 en 9.